

Po válcích nebo po kolech?

Při současné nabídce radličkových kypřičů na trhu řeší zákazník často následující dilema: Měl by stroj, určený pro podmítání a kypření jet v pracovní poloze po válcích, nebo po kolech? Odpověď nalezneme již v samotné otázce.

Prokypření, provzdušnění a urovnění hrubé brázdy radličkovým kypřičem (půda ještě nemá ideální vlhkost).

Sama konstrukce stroje a uspořádání pracovních orgánů předurčuje univerzálnost použití stroje. Radličkový kypřič by měl zvládat nejenom precizní podmítku, ale i kypření půdy před setím. Nároky na toto kypření mohou být různé. Buď je kladen důraz na urovnění křivého povrchu a dobré prokypření s následným jemným utužením povrchu, nebo provzdušnění svrchní části na vlhkých těžkých půdách tak, aby došlo k rychlému naschnutí a vytvoření podmínek pro další zpracování. To vše ještě v různých půdních podmínkách. Z uvedených požadavků je patrné, že ne vždy je vhodné válec použít. Minimálně je nutné, aby bylo možné regulovat přítlak na válce a ještě lepší je i možnost úplného vyřazení válců. Na druhé straně, kvalitní podmítka se bez válců neobejde. U podmítky je jemné utužení velmi důležité. Dochází k obnově kapilarity a k vytvoření optimálních podmínek pro klíčení semen plevelů a nežádoucího výdrolu sklizené plodiny.

Na radličkových kypřičích nabízených na trhu jsou v současnosti používány různé typy válců. Obecně platí, že pokud stroj po válcích v pracovní poloze jede a tyto jsou zatíženy značnou hmotností stroje, jsou velmi náchylné na ucpávání. Na horších pozemcích s výskytem kamenů se přidává i riziko mechanického poškození. Takto koncipované válce nelze ani vyřadit, čímž je značně omezeno použití stroje.

Mnohem výhodnější je taková koncepce stroje, kdy stroj jede

v pracovní poloze po kolech a válce jsou pružně uloženy s možností změny přítlaku nebo úplného vyřazení. Takto je konstruován radličkový kypřič Farnet HURIKÁN. Stopy kol jsou ihned kypřeny radlicemi. Dochází k velmi kvalitnímu kopírování povrchu půdy a

rám stroje není namáhán tvrdými rázy. Tento systém se velmi osvědčil na vlhkých půdách, kde bylo potřeba půdu pouze nakypřit a urovnat a dosáhnout rychlejšího naschnutí. Poté následuje pracování Kompaktomatem. Takto se podařilo zredukovat počet potřebných přejezdů při přípravě půdy na dva. Při použití podobného stroje, který jel ovšem v pracovní poloze po válcích, docházelo k tomu, že nakypřená půda byla vzadu válcem opět utužena. Takto provedená pracovní operace byla v podstatě zbytečná. Půdní vláha se vlivem

Následné zpracování Kompaktomatem. Půda je již správně naschlá.

zpětného utužení dostávala k povrchu a do takto zpracované půdy nebylo možné však zaset. Nasychání půdy se prodloužilo až o sedm dní. A to platilo jak v klasické přípravě půdy, tak v minimalizační. Opět tedy jsme u problému dodržení agrotechnických termínů a s tím související úrovně výnosů plodin.

Kdo hospodaří na těžších půdách, dá jistě zapravdu, kolik starostí s přípravou půdy vzniká. A

v těchto podmínkách je radličkový kypřič HURIKÁN zcela nepostradatelný stroj. Stejně tak na lehkých půdách lze po použití radličkového kypřiče provádět přímo setí, a to v podstatně rannějším termínu. Připočteme-li k přípravě půdy i precizní podmítku, dostaneme stroj s takřka celoročním využitím a především stroj s velkým přínosem podniku.

Radličkový podmítač se nechá velmi efektivně využít i při likvidaci vymrzlých porostů. I zde můžeme dosáhnout precizního zpracování na jeden jediný přejezd. Půda je rychle připravena a je možno okamžitě naset nový porost a tak maximálně snížit již tak vzniklé škody. Na těžších půdách je opět ideální radličkovým kypřičem půdu prokypřit a provzdušnit bez použití válců a poté zpracovat Kompaktomatem.

Pořízení radličkového kypřiče tedy není jen náhrada starého podmítače, ale i řešením mnoha dalších problémů jako je zvýšení výkonnosti podmítací soupravy, úspora nákladů na likvidaci plevelů, rovnání pozemků, usnadnění přípravy půdy a podstatně zvýšení jistoty dodržení agrotechnických termínů. Jaké úspory to může do podniku přinést je jistě individuální, ale velmi pravděpodobně tyto úspory několikrát přesahují pořizovací hodnotu stroje.

Závěrem tedy odpověď na úvodní otázku. Chceme-li radličkový kypřič, který bude mít v podniku široké celoroční využití od precizní podmítky po přípravu půdy a má-li být ekonomickým přínosem, pak rozhodně „po kolech“.

Ing. Michal Nýč
Farnet a. s.